

P10_TA(2024)0020

Irak, w szczególności sytuacja w zakresie praw kobiet i niedawny wniosek dotyczący zmiany ustawy o statusie osobowym

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2024 r. w sprawie Iraku, w szczególności sytuacji w zakresie praw kobiet i niedawnego wniosku dotyczącego zmiany ustawy o statusie osobowym (2024/2858(RSP))

(C/2025/208)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Iraku,
 - uwzględniając art. 150 ust. 5 i art. 136 ust. 4 Regulaminu,
 - A. mając na uwadze, że parlament Iraku przygotowuje bardzo restrykcyjne zmiany do ustawy 188/1959 (ustawa o statusie osobowym), które wpłyną na prawa kobiet; mając na uwadze, że zgodnie z proponowanymi zmianami sprawy rodzinne – w tym kwestie małżeństwa, rozwodów i opieki nad dziećmi – faktycznie wchodziłyby w zakres kompetencji sądów religijnych, a nie cywilnych, co według ekspertów ONZ prowadziłoby do niepokojących rozbieżności o podłożu religijnym; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach minimalny wiek uprawniający do zawarcia małżeństwa wynosiłby 9 lat dla dziewcząt i 15 lat dla chłopców oraz że istnieją obawy, iż przemoc wobec kobiet przybierze na sile; mając na uwadze, że 22 % niezarejestrowanych małżeństw dotyczy dziewcząt poniżej 14 roku życia; mając na uwadze, że projekt zmian zwiększa podatność dziewczynek, zwłaszcza sierot i dzieci z rodzin o niskich dochodach, na zagrożenia oraz podnosi ryzyko, że dzieci te staną się ofiarami handlu ludźmi i będą wykorzystywane przez opiekunów lub krewnych; mając na uwadze, że przed trzecim czytaniem projektu zmiany ustawy, które odroczone 2 października 2024 r., Sąd Najwyższy zatwierdził zgodność z konstytucją najbardziej problematycznych poprawek; mając na uwadze, że już teraz sytuacja w zakresie praw kobiet w Iraku spotyka się z gwałtowną krytyką;
 - B. mając na uwadze, że oenzetowska misja UNITAD w Iraku, która prowadziła dochodzenia w sprawie przestępstw seksualnych przeciwko kobietom popełnionych przez Daisz, w szczególności przeciwko jazydkom, zakończyła się 17 września 2024 r., po tym jak w zeszłym roku zapadła decyzja, popierana przez Rosję i Chiny, o wycofaniu mandatu Rady Bezpieczeństwa ONZ; mając na uwadze, że oenzetowska misja w Iraku UNAMI również będzie musiała zakończyć się w 2025 r.;
 - C. mając na uwadze, że nagrodę im. Sacharowa za wolność myśli w 2016 r. otrzymały irackie jazydki Nadia Murad i Lamiya Aji Bashar za walkę z przemocą seksualną w konfliktach zbrojnych;
 - D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 14 konstytucji Iraku „Irakijczycy są równi wobec prawa bez dyskryminacji ze względu na płeć”;
 - E. mając na uwadze, że 73 % osób, które wzięły udział w badaniu Irackiego Zespołu ds. Sondaży, „zdecydowanie sprzeciwia się” zmianom w ustawie 188/1959;
1. wzywa parlament Iraku do natychmiastowego odrzucenia wszystkich proponowanych zmian do ustawy 188/1959 (ustawa o statusie osobowym); podkreśla z wielkim zaniepokojeniem, że zmiany te stanowiłyby naruszenie międzynarodowych zobowiązań Iraku w zakresie praw podstawowych kobiet, doprowadziłyby do znacznej regresji w tej dziedzinie, jeszcze bardziej popsułyby reputację Iraku na scenie międzynarodowej oraz doprowadziłyby do wstrzymania części pomocy zagranicznej ze strony organizacji dwustronnych i wielostronnych;
 2. wyraża uznanie dla kobiet, w tym posłanek do irackiego parlamentu, które potępiły reformę, a także dla organizacji pozarządowych, działaczy i członków społeczeństwa obywatelskiego, którzy od 1959 r. walczą o zachowanie jednej z najbardziej postępowych ustaw w regionie;
 3. wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela i państwa członkowskie do potępienia proponowanych zmian; wzywa delegaturę UE w Iraku, by uzależniała dotacje na rozwój od szkoleń dla kadr wymiaru sprawiedliwości na temat przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć oraz od utworzenia schronisk dla kobiet; wzywa Irak, aby przyjął krajowy plan działania na rzecz wyeliminowania małżeństw dzieci, kryminalizacji gwałtów małżeńskich, zwalczania przemocy domowej oraz wzmocnienia praw kobiet i dziewcząt, zgodnie z Konwencją ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet; apeluje o wzmocnienie partnerstwa z Komisją Praw Człowieka irackiego parlamentu, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Iraku;

4. przypomina, że zgodnie z obecną ustawą o statusie osobistym dzieci, których co najmniej jeden rodzic przeszedł na islam, muszą zostać muzułmanami; ubolewa nad faktem, że proponowane zmiany do ustawy, jeśli zostaną uchwalone, doprowadzą do jeszcze bardziej radykalnego stosowania prawa szariatu; stwierdza, że nowe przepisy działałyby również na szkodę państwa irackiego i dotknęły mniejszości w tym kraju; wyraża głębokie zaniepokojenie konsekwencjami tych zmian dla irackich wspólnot chrześcijańskich;
 5. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla obrońców praw kobiet i dzieci w Iraku;
 6. jest głęboko zaniepokojony faktem, że kodeks karny nie chroni kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy domowej, i wzywa do zmiany tej sytuacji;
 7. zobowiązuje swoją przewodniczącą, aby zleciła tłumaczenie niniejszej rezolucji na język arabski oraz przekazała ją parlamentowi i rządowi Iraku, wiceprzewodniczącemu / wysokiemu przedstawicielowi oraz państwom członkowskim.
-